

**ULAZAK U SRCE OLUJE:
KAKO KLIMATSKA KRIZA
UTIČE NA MIGRACIJE
I RASELJAVANJE DECE**

Save the Children

Sažetak izveštaja

Ahmad Baroudi / Save the Children

SAŽETAK

“I prošle godine a i u 2018, mnogo kuća se srušilo usled jakih kiša. Ako kiša bude mnogo padala, naše oranice biće poplavljene i žetva neće biti dobra; u tom slučaju ljudi će biti primorani da pronadu drugo rešenje da prehrane svoje porodice. Ali to nije uvek moguće, tako da je (jedino) rešenje otići iz ovog surovog područja.”

Dečak
14 godina, Mali

Globalno, procenjuje se da **1,2 milijarde dece** živi u oblastima sa visokim rizikom od **poplava, jakih suša** ili drugih **klimatskih pretnji** koje predstavljaju ozbiljan rizik po živote i sredstva za život i rad.¹

Svake godine, sve više ugrožene dece **primorano je da napusti svoje domove** kako bi izbegli **katastrofe izazvane klimatskim promenama**, često i uz veliki rizik po svoju bezbednost.

Milioni druge dece ostaju **zarobljeni**, bez mogućnosti da napuste područja u kojima se **klimatski uslovljene katastrofe** ponavljaju, i uprkos potencijalno razornom uticaju koji će to imati na njihove živote.

Istovremeno, milioni dece biće raseljeni zbog **sukoba**, koji su u nekim slučajevima izazvani **klimatskim faktorima**.

1

Ova procena zasnovana je na proračunima i procenama dečije populacije koje smo koristili u tabeli 6.

“Posledice su brojne: kuće se ruše, metalni krovovi odleću sa kuća zbog jakog vetra. Takođe, brinem i za životinje jer smo pre mogli lako da nađemo travu oko sela; sada moramo da idemo daleko da nađemo travu za životinje; često su ta polja veoma udaljena i ljudi se boje da odu do njih. Vidimo da nam životinje gladuju, kao i mnogi od nas.”

Dečak
15 godina, Mali

Savršena oluja za najranjiviju decu na svetu

Diskusije o klimatskim promenama često se fokusiraju na budućnost, ali milioni dece doživljavaju njene razorne posledice u sadašnjem trenutku. Razmere krize su ogromne i sve su veće. Deca će snositi najveći teret klimatskih promena, a baš taj uticaj je nedovoljno proučen, dečiji glas se ne čuje, a postojeća rešenja sve su samo ne adekvatna. **To je savršena oluja kojoj moramo stati na put – pre nego što bude prekasno.**

Ova studija objedinjuje nalaze više od 420 istraživačkih izveštaja koji ispituju vezu između klimatskih promena i raseljavanja i migracije dece, kao i stavove 125 globalnih, regionalnih i nacionalnih stručnjaka u ovim oblastima. Ono što je važno, čućete mišljenje 239 dece sa Fidžija, iz Iraka, Malija, Mozambika i Perua, koja žive u klimatskim okruženjima visokog rizika ili su se preselila zbog klimatskih promena – **glasove ove dece uključujemo u dijalog koji će biti polazna tačka za strategije i praksu razumljivu svim uzrastima.**

Ovaj izveštaj postavlja ranjivost dece u kontekst ključnih klimatskih pretnji i objašnjava kako te pretnje podstiču raseljavanje i migraciju dece unutar šest okruženja visokog rizika: niskih priobalnih područja, plavnih rečnih dolina, predela pogođenih čestim sušama, planinskih područja, zona ciklona i urbanih područja. Takođe, pruža primere dobrog upravljanja i efikasnih odgovora.

Naši nalazi o razmerama i uticaju klimatskih promena na migraciju i raseljavanje dece duboko su zabrinjavajući i naglašavaju potrebu za hitnim globalnim delovanjem koje je bazirano na dobrim informacijama, integrisano, inkluzivno i održivo.

Klimatske promene već uveliko pokreću migracije i raseljavanje

Klimatske promene često se posmatraju kao „multiplikator“ – nešto što umnožava verovatnoću raseljavanja i migracije, ali nije glavni faktor. Međutim, naše istraživanje pokazuje da klimatske promene **direktno podstiču migraciju i raseljavanje** kroz intenzivnije, ekstremnije vremenske događaje kao što su poplave, cikloni i požari koji ometaju usluge, oštećuju infrastrukturu i uništavaju sredstva za život. **Mnoga deca koju smo intervjuisali opisala su svoju odluku da migriraju kao pitanje opstanka.** Ovo nije nešto što bi se „moglo“ dogoditi u budućnosti – to se upravo sada dešava. Tokom poslednje decenije, raseljavanja usled ekstremnih vremenskih uslova u stalnom su porastu, i sve su učestalija i dugotrajnija. Samo u 2020. doveli su do toga da 30 miliona ljudi (uključujući i oko 10 miliona dece) bude raseljeno unutar svojih zemalja – što je tri puta više od broja ljudi koji su raseljeni zbog sukoba i nasilja te iste godine.

Ekstremni vremenski uslovi imaju medijsku pažnju i naslove - ali ne potcenjujte klimatske promene koje se sporo razvijaju

Velika pažnja usmerena je na ekstremne vremenske prilike – one su te koje mogu da izazovu pustoš u životima dece, ali ne smemo zanemariti ni krize koje sporo nastaju. Klimatske promene **doprinosu migraciji** i kroz procese koji se sporo razvijaju, kao što su suše, ekstremne temperature, porast nivoa mora i zaslanjivanje ili salinizacija poljoprivrednog zemljišta. Takvi događaji mogu ubrzati odluku o preseljenju, čak i ako nisu jedini faktor.

Uticaj sporih klimatskih promena retko se vidi u podacima o migracijama i raseljavanju, ali to ne znači da ga treba potcenjivati. Na primer, dvostruko više ljudi pogođeno je sušama koje su sporo nastajale, nego iznenadnim olujama u 2020. godini (EM-DAT). Spore klimatske promene verovatno će biti sve važniji faktor u budućim raseljavanjima, a u nekim kontekstima već igraju značajnu ulogu. Migracije izazvane sporim klimatskim promenama postaju sve trajnije.

Područja visokog rizika

Niska priobalja

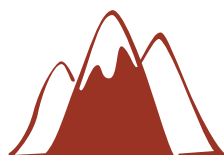
Plavne rečne doline

Oblasti sklone čestim sušama

Zone ciklona, orkana i tajfuna

Planinski predeli

Urbane oblasti

Rođeni u klimatskoj krizi

Kod nas u Save the Children, jedan od najbitnijih fokusa je uticaj klimatske krize na decu, i u tom smislu, mi smo nedavno objavili vodeći globalni izveštaj koji kvantifikuje rizike sa kojima se deca rođena 2020. godine suočavaju zbog klimatske krize; ovaj izveštaj razmatra niz pitanja, ne samo klimatski izazvane migracije i raseljenja.

Izveštaj “Rođeni u klimatskoj krizi” pokazuje da klimatska kriza suštinski menja naš svet, sa ozbiljnim implikacijama na prava sadašnjih i budućih generacija dece.

Izveštaj naglašava da će prema prvobitnim obećanjima o smanjenju emisija gasova iz Pariskog sporazuma, dete rođeno 2020. doživeti u proseku **dvostruko više šumskih požara, 2,8 puta više izloženosti posledicama propalih useva, 2,6 puta više slučajeva suše, 2,8 puta više rečnih poplava i 6,8 puta više toplotnih talasa** tokom svog života, u poređenju sa detetom rođenim 1960. Izveštaji “Ulazak u srce oluje” i “Rođeni u klimatskoj krizi” zajedno predstavljaju snažan podsetnik na izazove koji nam predstoje – i zašto je potrebna hitna akcija **odmah**.

Deca su sama po sebi osetljivija na uticaje klimatskih promena

U poređenju sa odraslima, deca će doživeti više šumskih požara, suočiće se sa više nestašica hrane usled propadanja useva ili sve većih poplava, i biće izložena nemilosrdnim toplotnim talasima koji se valjaju širom sveta².

Naša studija je podvukla postojeće nalaze da je **verovatnije da će deca biti više fizički pogođena** klimatskim promenama nego odrasli – zato što su anatomski, imunološki, fiziološki i metabolički ranjivija. Oni su osetljiviji na neuhrañenost koja proističe iz nestašice hrane izazvane klimatskim promenama, kao i na infekcije i bolesti koje se prenose vodom a koje se mogu povećati usled nestašice vode izazvane klimatskim uslovima; oni su manje sposobni od odraslih da regulišu svoju telesnu temperaturu, pa su samim tim osetljiviji na ekstremnu vrućinu; a i veća je verovatnoća da će patiti od astme i respiratornih oboljenja, koja se povećavaju kao rezultat sve većeg broja peščanih oluja i porasta temperature.

Skoro sva deca koju smo intervjuisali identifikovala su klimatske promene kao **kritično pitanje za svoju generaciju** i ključni pokretač odluke da se presele ili migriraju, sa ili bez saglasnosti roditelja. Čak 300 000 dece migriralo je samo ili bez porodica u 2017. godini, što je pet puta više nego 2012. godine.

Biti u pokretu takođe može **značajno da ošteti mentalno zdravlje deteta**, posebno ako je doživelo neki nekstremni događaj ili se odvojilo od porodice. Takođe, deca su u **većem riziku od nasilja**, kao i dečjih brakova, dečijeg rada, trgovine ljudima, prosjačenja, prostitucije ili priključivanja oružanim grupama.

Međutim, ne postoji univerzalno rešenje. Kreatori politike moraju razumeti da je kontekst nijansiran. U nekim slučajevima, uprkos rizicima od napuštanja kuće, migracija je poželjna ili možda i **jedina** opcija kako bi najbolji interesi deteta bili sačuvani. Ova studija otkriva da, iako klimatske promene jasno podstiču **povećanu** migraciju i raseljavanje, postoje i retki primeri kada one **sprečavaju** porodice da se presele, čak i kada je migracija najprikladnije rešenje.

2
Save the Children (2021)
[Rođeni u klimatskoj krizi](#)

Sacha Myers/Save the Children

“Život se nije mnogo popravio [otkad smo se preselili u grad]. Ja sam to prihvatio. Ponekad nemam stvari koje mi trebaju, kao što je hrana ili školski pribor.”

Dečak
17 godina, Fidži

“Nedostaju nam roditelji; oni nas ponekad šalju kod ljudi koji će brinuti o nama umesto u školu i mi onda moramo da radimo za njih.”

Adolescent
14–17 godina, Peru

Neka od intervjuisane dece pominju da su **klimatski rizici povećali njihov nivo siromaštva, otežavajući im da se nose sa vremenskim šokovima, uskraćujući im finansijska sredstva za kretanje i ostavljajući ih „zarobljenim“** na lokacijama sa visokim klimatskim rizikom. Neka deca su preskakala obroke, nisu išla u školu, bavila su se teškim fizičkim radom, bila prisiljena da stupaju u dečje brakove, da se bave prosjačenjem na ulici ili seksualnim poslovima.

Neophodna je sofisticiranija analiza i razumevanje pokretača migracije, kao i integrisanje razmišljanja o migraciji u planiranje vezano za klimatske promene i obrnuto. Istraživanje Save the Children pokazuje da, kada se dete oseća bezbednim i kad oseća da će njegove potrebe verovatno biti ispunjene lokalno, ono je manje sklonu migriranju. U kontekstu klimatskih promena, deca kontinuirano odmeravaju rizike migracije u odnosu na rizik da ostanu i budu izloženi klimatskim pretnjama. Momenat u kojem migracija postaje najbolja alternativa određen je lokalnim kontekstom i individualnim okolnostima (npr. ozbiljnost/neposrednost klimatskog rizika, potreba da se pronađu bolje mogućnosti za život, da se izbegne nasilje ili stekne pristup uslugama)..

Ne uspevamo da dovoljno integrišemo razmišljanje o migracijama u klimatsko planiranje i obrnuto.

Nedostatak podataka razvrstanih po polu, invaliditetu, starosti ili drugim društveno-ekonomskim faktorima ograničava sposobnost sektora da efikasno pomogne deci koja su migrirala ili bila raseljena zbog klimatskih promena. Naša studija otkriva da klimatske promene pokreću migraciju i raseljavanje na isti način i za dečake i za devojčice. Ali, deca nisu homogena grupa. Pol, starost, invaliditet, rasa, seksualna orijentacija, prihod, godine i drugi društveno-ekonomski faktori oblikuju ranjivost deteta. Deca koja su pogođena nejednakošću i diskriminacijom verovatno će teže da iskuse uticaje klimatskih promena. Ulaganje u bolje podatke i analizu je ključni korak u razvoju efikasnijih i trajnijih odgovora i tome se mora dati prioritet.

Rizične migracije u urbane centre

Migracija iz ruralnih u urbane krajeve nije nova pojava. Međutim, jasno je da deca sve više migriraju **iz ruralnih područja u urbane centre** kako bi izbegla **klimatske pretnje** i našla zaposlenje, često putujući sami i obavljajući povremene poslove u zamenu za sklonište i druge osnovne stvari, što ih izlaže eksploataciji. Kada dođu na određeno mesto, mnoga deca migranti žive u nesigurnim, neformalnim naseljima, gde pristup uslugama može biti ograničen.

Zabrinjavajuće je to što je ovo migratorno putovanje često slučaj „iz ognja u vatru“. Gradovi, urbani centri i druge lokacije u koje deca obično migriraju često su podjednako opasni kao i mesta iz kojih su otišli, ako ne i više – često su gusto naseljeni i smešteni u niskim obalnim područjima ili u plavnim rečnim dolinama.

“Promene vremena mnogo utiču na mene. Pristup hrani je problem. Plantaža je uništena od poplava i suše. Svi idemo da radimo, zatim iznova sadimo useve. Plavljenje [voda iz mora] uništava naše izvore pijaće vode. A za vreme ciklona škole moraju da se zatvore.”

Devojčica

16 godina, Fidži

“Neka deca žive na samoj obali. To je opasno, ali neće da odu odatle jer je to njihova zemlja.”

Devojčica

14 godina, Fidži

“Niko od zainteresovanih strana ne pomaže deci da se izdržavaju posle raseljenja. Pre i tokom raseljavanja ima pomoći, ali posle ne toliko. Moramo da se pozabavimo finansiranjem projekata održivosti dečije migracije.”

Save the Children
Senegal

Mnoga deca migranti koje smo konsultovali za ovu studiju rekli su nam da su pribegli dečijem radu, prosjačenju, prostituciji, kriminalu ili su pristupili oružanim grupama kako bi se izborili na novoj lokaciji – a takođe su istakli **negativne uticaje koje raseljenje ima na nove zajednice** koje su ih primile, kao što su prenaseljene škole i porast neformalnih naselja.

Gubitak kulturnog identiteta i sve veće tenzije između generacija

Pored rizika sa kojima se suočavaju na novoj lokaciji, deca i porodice koje su raseljene ili su migrirale zbog klimatskih promena mogu **doživeti i dubok gubitak kulturnog identiteta zbog napuštanja svoje domovine**, kao i sukob oko zemlje i zajedničkih resursa na novoj lokaciji ili nedostatak pristupa uslugama. Veza između doma i kulturnog identiteta može biti tako jaka da neki roditelji ili bake i deke mogu izabrati, uprkos mogućoj opasnosti, da ostanu na lokacijama sa visokim klimatskim rizikom zbog veza sa precima i dubokog osećaja kulturološke povezanosti sa zemljom – ostavljajući pritom decu da se sele sama, što utiče na slabljenje njihovog kulturnog identiteta i povećavanje međugeneracijskih tenzija.

Nedostatak globalne i nacionalne regulative koja bi obezbedila zaštitu raseljene dece

Migracija dece i raseljavanje dece izazvano klimatskim promenama ne privlače finansijska sredstva niti pažnju koju zaslužuju. Iako je fokus sve više usmeren na vezu između klimatskih promena i raseljavanja, i dalje je uglavnom „blokiran” kad su deca u pitanju, sa primetno manjkavim istraživanjima i analizama usmerenim ka deci. A kao što smo već pomenuli, deca su ta koja će snositi najveći teret klimatskih promena.

Trenutno ne postoje globalni politički okviri koji se sveobuhvatno bave potrebama i pravima ljudi koji su raseljeni zbog klimatskih promena, a kamoli specifičnim potrebama dece. Ipak, baš kao što Konvencija o izbeglicama iz 1951. predviđa zaštitu izbeglica, postoji mogućnost da se razvije regulatorni okvir za populacije raseljene usled klimatskih promena. Ili, alternativno, moramo osigurati da postojeće globalne norme i standardi budu dovoljno agilni i robusni da efikasno obuhvate takve izazove.

Postoji nova dobra praksa u nekim regionima i zemljama, uključujući Fidži, gde je razvijen inkluzivni okvir za planiranje preseljenja izazvanih klimatskim promenama, a koje predvodi vlada. Međutim, **većina nacionalnih strategija raseljenja ne smatra klimatske promene okidačem raseljavanja**, tako da ne nude smernice o migraciji dece u slučaju klimatskih promena. Štaviše, **dečiji glas uglavnom nije prisutan u nacionalnim strategijama o migracijama, raseljavanju i klimi.** Ovo treba da se promeni.

Potreba za održivim rešenjima

Reakcije vlade na raseljavanje izazvano klimatskim promenama često su fokusirane na pripremu za vanredne situacije pre iznenadnih ekstremnih vremenskih događaja, podstičući mlade da ostanu u ruralnim područjima (čak i ako postoji rizik od klimatskih promena koje se sporo razvijaju) i vraćanje dece i porodica u njihove domove nakon katastrofa, umesto da ih podrže da se presele i prilagode klimatskim promenama. U nekim zemljama, vlade organizovano preseljavaju čitave zajednice nakon erozije obale, klizišta ili poplava. Deca i njihove porodice često se sele u područja koja su podjednako rizična i dobijaju nedovoljnu podršku da se osnaže i integrišu u svoja nova odredišta. **Jasno je da mnogi trenutni odgovori na klimatski izazvanu migraciju i raseljavanje nisu održivi niti odgovaraju svrsi – a sa obimom krize koja raste, potrebna je hitna akcija pre nego što bude prekasno.**

Rezime preporuka

Programi

Ne uspevamo da dovoljno integrišemo razmišljanje o migracijama u klimatsko planiranje i obrnuto. Za optimalnu integraciju, programi bi trebalo da budu dizajnirani i sprovedeni uz klimatsku i migracijsku ekspertizu. Svi implementatori i dizajneri programa treba da usvoje skup ključnih principa i smernica kako bi obezbedili kreiranje programa koje je integrisano, inkluzivno, informisano, koordinisano i održivo.

Realizatori i dizajneri programa koji se bave klimatskom krizom treba da:

- **Usvoje pristup „vrućih tačaka“** koji se fokusira ne samo na pristup zemlji ili regionu, već i na okruženja visokog klimatskog rizika i podržava najugroženiju decu i porodice da se pripreme za raseljavanje ili migraciju.
- **Uključe klimatsku ekspertizu i povezane rizike u programe migracije i raseljavanja dece** (npr. povezivanje mobilnosti sa klimatskim promenama) umesto da se njima bave izolovano - kako bi se obezbedilo koherentno donošenje odluka i pružanje usluga za decu zasnovano na dugoročnom planiranju.
- **Dizajniraju i isporučuju programe za i po meri dece** (npr. pristup različitim finansijskim uslugama, regeneracija zemljišta) koji zadovoljavaju specifične potrebe devojčica, dečaka, dece sa invaliditetom i dece različitih uzrasta, nacionalnosti i veroispovesti, kao i kao dece različitog pola i seksualne orijentacije, u svim fazama planiranja i akcije raseljavanja izazvanih klimom, sa akcentom na adaptaciji usmerenoj na decu.

“Želeo bih da pomognem. Mogao bih da dajem informacije [o migriranju u grad], ili da podelim svoja iskustva [kao migrant], izazove sa kojima sam se suočio i načine na koje sam ih prebrodio.”

Dečak
17 godina, Fidži

Save the Children/Save the Children

Realizatori programa i dizajneri fokusirani na migraciju i raseljavanje treba da:

- **Razviju dugotrajna i održiva rešenja usmerena na decu³** koja se mogu prilagoditi promenljivim obrascima mobilnosti, rastućem broju dugotrajnih, trajnih i ponovljenih raseljavanja i sve većem broju preseljenja koja organizuje država.
- **Pruže stalnu podršku tokom čitavog trajanja migracije** sa fokusom na mestu porekla i odredištima sa visokim klimatskim rizikom, posebno u urbanim i periurbanim područjima u niskim priobaljima, na strmim padinama ili u plavnim rečnim dolinama.
- **Pripreme se za proaktivno, planirano kretanje i kretanje koje odgovara deci** (npr. blagovremeno premeštanje zajednica nizvodno od glečerskih jezera) u okviru nacionalnih odgovora na migraciju i raseljavanje izazvano klimatskim promenama, a ne samo da pruže reaktivnu podršku za neplanirano raseljavanje.
- **Daju prioritet holističkoj podršci pre, tokom i posle migracije i raseljavanja**, izazvanih klimatskim promenama, pružiti deci zaštitu, kontinuirano obrazovanje i psihosocijalnu podršku.

3

Save the Children su osmislili [Priručnik za trajna rešenja](#), kao bitan korak koji će obezbediti da deca budu centar svih budućih odgovora i rešenja za problem.

Istraživanje

Humanitarno-razvojni sektor trebalo bi da:

- **Nastavi da pojačava glasove dece** koja su izložena riziku ili su pogođena klimatski uslovljenim raseljavanjem.
- **Nadogradi svoju ekspertizu u oblasti prediktivne analitike kako bi se sprovelo dugoročno planiranje scenarija** za migraciju i raseljavanje dece u klimatskim okruženjima visokog rizika, zajedno sa odgovorima za poboljšanje ranih ili anticipativnih akcija.
- **Uspostavi partnerstvo sa stručnjacima za migracije i raseljavanje i nacionalnim vladama** kako bi se unapredilo prikupljanje i deljenje razvrstanih podataka o migraciji i raseljenju dece izazvanih klimatskim promenama.
- **Istraži uticaj tehnologije na klimatski izazvanu migraciju i raseljavanje** kroz deljenje informacija koje mogu da uslove odluke o preseljenju, kao što su upozorenja o ciklonima, i kroz resurse koji mogu da ublaže posledice selidbe.
- **Izgradi bazu podataka sa odgovorima dobre prakse** u vezi raseljavanja dece izazvanog klimatskim promenama u okruženjima visokog rizika.

“Da bismo ostali u zajednici i direktno se suočili sa klimatskim promenama, moramo da budemo bolje informisani o klimatskim promenama i treba da učimo drugu decu o ekologiji, da bi ona podučavala svoje roditelje. U školi treba da nas nauče da drveće ne treba seći – a ipak, stabla se seku i ne zamenjuju.”

Adolescent
12–16 godina, Peru

“Odgovori su vrlo reaktivni, sa malo planiranja i gotovo nimalo investiranja u fazu implementacije.”

Univerzitet Eduardo Mondlane (UEM)
Mozambik

4
Detaljnije poruke koje pozivaju na akciju vlade, donatore, privatni sektor i multilateralne agencije mogu se naći u našem novom izveštaju koji se bavi klimatskim promenama, pod nazivom [Rođeni u klimatskoj krizi \(2021\)](#)

Strategija i upravljanje

Vlade bi trebalo da:

- **Zaštite prava i potrebe dece pogođene klimatski izazvanom migracijom i raseljavanjem** tako što će obezbediti da se zakonodavstvo, politika, strategije i planovi holistički bave klimatskim promenama, mobilnošću, humanitarnim i razvojnim potrebama; promovisanjem migracije i raseljavanja kao pozitivne strategije prilagođavanja; i zatvaranjem jaza između politike i implementacije.
- **Povećaju finansije potrebne za klimatske promene, kako bi se na godišnjem nivou sakupilo bar 100 milijardi dolara**, uključujući prilagođavanje, otpornost zajednica na spore uticaje klimatskih promena i iznenadne klimatske šokove. Ove finansije bi naročito koristile deci koja su najviše pogođena nejednakostima i diskriminacijom.
- **Kreiraju do 2023 novi mehanizam za finansiranje** pokrivanja gubitaka i štete.
- **Povećaju vladine sisteme socijalne zaštite** (npr. “keš-plus” pristup) kako bi se sanirali uticaji klimatskih šokova na decu i njihove porodice, sa ambicijom da se pređe na univerzalne dečije beneficije i poboljša blagostanje dece, smanji siromaštvo i izgradi otpornost.

Humanitarno-razvojni sektor trebalo bi da⁵:

- **Ojača svoje tehničke i finansijske kapacitete** za pružanje strateških, fleksibilnih, održivih, integrisanih i holističkih pristupa klimatski izazvanoj migraciji i raseljenju dece u okruženjima visokog rizika.
- **Razvije strateške procese upravljanja koji će omogućiti razvoj kapaciteta i pristup fleksibilnom finansiranju klimatskih promena**, kako bi se istražili osnovni uzroci zbog kojih su deca, u kontekstu neizvesnosti, u različitoj meri pogođena klimatski izazvanom migracijama i raseljenjima.
- **Ojača koordinaciju, saradnju i razmenu znanja među sektorima i zemljama** kako bi se prevazišla izolacija, a klimatski izazvani migracija i raseljavanje dece bili tretirani holistički.
- **Iskoristi mogućnosti globalnog, regionalnog i nacionalnog zalaganja za bavljenje ovim pitanjem**, kao što su COP26, kampanja od 1,5°C, i nacionalne i regionalne forume, kako bi se promovisala prava i pružila pomoć deci pogođenoj klimatski izazvanom raseljavanjem.
- **Zalaže kod donatora i vlada** da se potrebe i prava dece pogođene klimatski izazvanom raseljenjem rešavaju kroz strategije, planiranje i dizajniranje programa, kao i da se obezbedi održivo i fleksibilno finansiranje za dugoročna i trajna rešenja.
- **Uspostavi dečije forume** gde bi deca mogla da dele svoja iskustva o klimatski izazvanom raseljavanju, da podržavaju jedni druge i doprinose donošenju odluka i planiranju.
- **Podrži decu da dovedu u pitanje postojeće narative** klimatski izazvanom raseljavanju.